

De teamkaart.

Bouw samen aan kracht, verbinding, wederzijds begrip en samenwerking tussen gezin, netwerk en professional

De Teamkaart is ontwikkeld vanuit het innovatienetwerk 'Van Jeugdzorg naar Familie- en Netwerkkracht' binnen jeugdzorgorganisatie iHUB. De Teamkaart is een oplossingsrichting die voortkomt uit een iteratief ontwerpend onderzoeksproces. Het kernteam van aanjagers heeft door middel van verschillende activiteiten geleerd over de problemen die jongeren, ouders en hulpverleners ervaren. Ook hebben zij ideeën van hen gekregen over mogelijke oplossingen. Door diepte-interviews te houden, samen te reflecteren, experimenteren en testen, zijn ze nu tot het tweede prototype gekomen van de Teamkaart. Innoveer jij met ze mee?

Aanjagers:

Audri Lamers programmamanager
Lisanne Rosenboom projectleider
Peter Willems ervaringsdeskundige ouder
Damian Bourgonje ervaringsdeskundige jongere
Marieke van Rijn systeemtherapeut
Iris Petrie orthopedagoog-generalist
Marisa van Marwijk accountmanager

Van jeugdzorg naar familie- en netwerkkracht

Wat staat dit in de weg?

Jongeren en ouders noemen geen klik of geen regie te ervaren of geen netwerk te hebben. Sommige jongeren noemen een machtsverschil tussen hen en de hulpverlener te ervaren. Dat er tegenover hen iemand zit die zich verschuilt achter een 'professionele' houding waar zij zich niet mee kunnen verbinden. Gezinnen hebben de behoefte om zich verbonden te voelen met belangrijke personen om hen heen en willen keuzevrijheid wie zij betrekken bij hun traject. Hulpverleners noemen juist dat in de weg staat dat jongeren en ouders belangrijke personen uit hun netwerk niet willen of kunnen betrekken.

Welke waarde wil je creëren voor gezinnen?

Dat gezinnen zich onderdeel voelen van een warm netwerk, dat ze zich oprecht gezien, gehoord en gevoeld voelen en dat ze invloed ervaren.

Bredere verkenning

Vanuit het innovatienetwerk zijn uit bestaande inspirerende initiatieven werkzame elementen verzameld die gericht zijn op het versterken van de regie, de klik of het netwerk. Zoals juist investeren in de start en het goed in kaart brengen en activeren van het netwerk om een gezin. Ook uit wetenschappelijke literatuur komt het belang van de klik, regie en het netwerk voor het behalen van positieve behandeluitkomsten. Van belang is:

- Gelijkwaardig partnerschap: ieders inbreng is van even grote waarde en ieder stelt zich kwetsbaar en persoonlijk op.
- Positieve attributies en verwachtingen: ieder streeft naar positieve gedachten en verwachtingen over de ander.
- Gezamenlijke reflectie op de samenwerking: de samenwerking expliciet evalueren:

Samen leren.

Het kernteam heeft middels **ideation** werkvormen alle input omgezet in een oplossingsrichting: het eerste prototype van de Teamkaart. De jongere en het gezin hebben de regie om een team bij elkaar te brengen van formele en informele spelers. Zij vullen samen de teamkaart in en exploreren zodoende wederzijdse krachten, waarden, verwachtingen en behoeften. Het **Team Canvas** van Strategizer werd hierbij het uitgangspunt. Met dit prototype zijn de aanjagers weer teruggedaan naar jongeren, ouders en hulpverleners om dit in verschillende contexten te testen.

De interviews hebben geholpen om bepaalde overtuigingen die wij hebben over wat er nodig is, aan te scherpen en kritisch te bekijken. Ik kan nu zeggen dat wij écht met de doelgroep hebben bepaald waar nieuwe oplossingen op gericht moeten zijn.

Aannames testen

Willen gezinnen zich richten op krachten? Voor deze aanname zijn 20 kaartjes, 10 met problemen en 10 met krachten, aan ouders voorgelegd. Welke kaarten kiezen ze bij de start van de behandeling? Eruit blijkt: gezinnen willen zich richten op krachten.

Vinden de hulpverleners de Teamkaart bruikbaar?

Voor deze aanname hebben hulpverleners in hun dagelijks werk met gezinnen de Teamkaart in verschillende vormen geprobeerd. Zij geven als feedback: de teamkaart moet simpel zijn en makkelijk erbij te pakken. Gezinsleden moeten het mee naar huis kunnen nemen om erop terug te blikken.

Wat zeggen gezinnen over het vormen van een team?

Voor deze aanname werd met mensen geïnterviewd op wat een team goed maakt. Uitkomst was dat rollen helder moeten zijn! En het is krachtig wanneer het gezin zelf kiest met wie ze een klik hebben en wiens rol groot moet zijn.

Een team vormen klinkt als een ver-van-m'n-bedshow. Er kan niet zo makkelijk gesproken worden over een gezin bij mij. Mijn eerste indruk is, die kaart is niet voor mij - Jongere

De jongere bleek een goede klik te hebben met meneer de Vries op school, deze kreeg een expliciete rol in het toewerken naar herstel. - Hulpverlener

Teamkaart

Het doel van de teamkaart is om een sterk team te vormen van het formele en informele netwerk rondom een jongere en zijn gezin. De vragen in de teamkaart creëren duidelijkheid over elkaars wensen, behoeften, rollen en onderliggende waarden. De kaart geeft de kans om duidelijke afspraken te maken over hoe de samenwerking eruitziet, waardoor er een voorspelbare basis ontstaat. De kans neemt toe dat dit de “klik” versterkt.

“Als ouder heb ik de behoefte om in de regie te blijven en samen te werken met hulpverleners. Dat kost veel tijd en energie. Daarom is het belangrijk om positieve dingen te doen om weer energie in de relatie met je kind en in je regie op het traject te kunnen stoppen.” - Ouder

Als gezinslid, hulpverlener, docent, coach of jeugdbeschermer gebruik je de kaart om een team te bouwen dat onderliggende thema's in de samenwerking bespreekt. Bij de start van het hulpverleningstraject wordt het hele gezin gevraagd naar mensen die voor hen belangrijk zijn en willen samenwerken aan een positieve koers voor hun gezin.

Dit kunnen hulpverleners zijn, coaches, leerkrachten, sportleraren, religieuze personen, jeugdbeschermers. Het gezin is aan zet om deze mensen bij elkaar te brengen en kan hierin ondersteund worden door de hulpverleners. Middels de teamkaart wordt een dialoog gestimuleerd, krachten geïdentificeerd, rollen geëxpliciteerd en afspraken vastgelegd.

Wensen en verwachtingen.
Wat verwacht je van het team? Wat heb je nodig om goed samen te werken? Wat kan er fout gaan? Wat vind je niet leuk in een samenwerking?

Koers.
Waarom werken we samen?
Wat is ons doel?
Hoe kunnen we ons doel bereiken?

Verbinding en rituelen.
Hoe blijven we in verbinding met elkaar?
Hoe vaak zien en spreken wij elkaar?
Op welke momenten en welke manieren?
Hoe nemen we besluiten? Hoe vieren we als het goed gaat? Hoe gaan we om met een tegenslag of wrijving in de samenwerking?

ihub.

De teamkaart

Innoveer je met ons mee?

Interesse in het inzetten van de teamkaart en het ontwikkelen van het concept? Dit is een oproep tot actie! Ga met de volgende vragen en aannames aan de slag om de Teamkaart te testen en door te ontwikkelen.

Hoe voelt iedereen zich gelijkwaardig onderdeel van het team?

Experiment: Zet de teamkaart centraal tijdens intervisie. Reflecteer als hulpverlener, leidinggevende of bestuur op je eigen houding in de relatie met de ander of tot gezinnen? Wat heb je nodig om je kwetsbaar op te stellen en persoonlijk betrokken te raken in een team?

Het lukt om middels de teamkaart een informeel netwerk te betrekken in een team.

Experiment: Laat een ervaringsdeskundige het gezin begeleiden in het vormen van een team om hen heen. Zij gebruiken hiervoor de teamkaart. Vergelijk of het met of zonder een ervaringsdeskundige beter lukt om een informeel netwerk te vormen.

Wat is er nodig om een team om een opgenomen jongere heen te verzamelen?

Experiment: Maak een inspirerende katoenen tas die de jongere krijgt bij de start van de opname. In de tas zitten verschillende materialen die de jongere uitlokken om antwoorden te geven op de vragen: Wie zit er in jouw team? Wat is voor jou een goed team? Wie zet je op welke positie?

Vragen? Neem dan contact op met innovatienetwerken@ihub.nu